

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Spalio-October 15 d., 1975 m.

Kaina 15c

241

KANADA KONTROLIUOJA ALGAS IR KAINAS

FEDERALINĖ VALDŽIA PRADĖJO TIRTI IŠLAIDAS NAMŲ REMONTUI

Miesto pagrazinimo projektai sugriuvo
nespėjus visų federalinių lėšų išleisti

CHICAGO. — Federalinis prisiekusiųjų teismas (grand jury) pradėjo apklausti liudininkus dėl daug milijonų dolerių federaliniai apdraustų sumų, skirtų apartamentų namų miestuose atremontavimo projektams. Specialiai bus tardomi keli pasivadinę "konsultantais" (patarėjais), kurie esą pasidarė didelius pelnus iš projektų, kurie nepasisekė.

Jungtinių Valstybių prokuroras įstaigos pranešimu, milijonams dolerių, išleistų apartamentinių namų atnaujinimui, nerandamas jokių apyskaitos dokumentų. Federaliniai valdininkai patvirtino, kad yra pareikalauti kelių namų atnaujinimo projektų ataskaitos dokumentai — knygos ir rekordai. Taip pat pasuktas tardymui William Boyd, miesto pietinės dalies kontraktoriaus, kurs teisinasi buvus privestas prie bankroto, negalėdamas atgauti visų išlaidas, padarytas vykdančiam namų atnaujinimo projektą, kurs dabar yra valdžios tiriama.

Boyd turėjo reikauti su \$3,000,000 projektu atnaujinti 11 namų Chicago miesto pietinėje dalyje Englewood apylinkėje. Chicago Tribune dar kovo mėnesį patyrė, kad daugumas iš tų 151 atnaujintų apartamentų yra tušti, kadangi civilinių piliečių grupė, kuri tą projektą rėmė ir globojo ir jam FDA (Federalinės Namų Administracijos) garantuotas pinigų sumas gavo, stai-ga buvo paleista ir likviduota nors darbas dar nebaigtas. Dabar tie (151) namai neturi nei administratoriaus ir federalinė valdžia kas savaitę išmoka po \$3,000 už tų namų priežiūrą ir apsaugą nuo vandalų.

Kitas, tai pat investiguojamas projektas liečia du didžiulius apartamentinius namus su 56 apartamentais — vienas prie 1501 N. Hoyne ave., antras 2031 No. Pierce ave. miesto šiaurinėje dalyje. Kaimynai skundžiasi, kad tie du namai savo bauria išvaizda teršia visos apylinkės grožį, nors tiems namams atremontuoti buvo išleista šimtai tūkstančių federalinių apdraustų pinigų. Tribune patyrė, kad dar balandžio mėnesį FHA (Federalinė Namų Administracija) Washingtono tiems pastatams atnaujinti patvirtino \$872,000 sumą ir knygos (rekordai) rodo, kad \$332,000 jau buvo išleista prieš projektui sugrūniant. Tardytojai abejoja ar likusieji \$332,000 tikrai buvo išleisti.

Vyskupai moterų kunigus nešventins

Amerikos Katalikų Kunigų Konferencijos prezidentas Cincinnati arkivyskupas Joseph L. Bernardin pareiškė, kad "moterų kunigus nebus šventinamos. Arkivyskupo pareiškime pasakyta: "Netikslu yra sakyti, kad moterims į kunigus šventinti kliūčių nėra ir kad faktas, jog iki šiol moterų nebuvo šventinamos aiškinamos dėl vyrų pir-mavimo susidariusiomis kultūrinėmis sąlygomis.

John Connally kandidatuos
Texas respublikonų partijos sa-raše prezidento pareigoms.

"Tai yra rimtas teologinis dalykas", pasakė arkivyskupas Bernardin. "Visoje savo istorijoje Katalikų Bažnyčia moterų nešaukė būti kunigais".

IŠ VISO PASAULIO

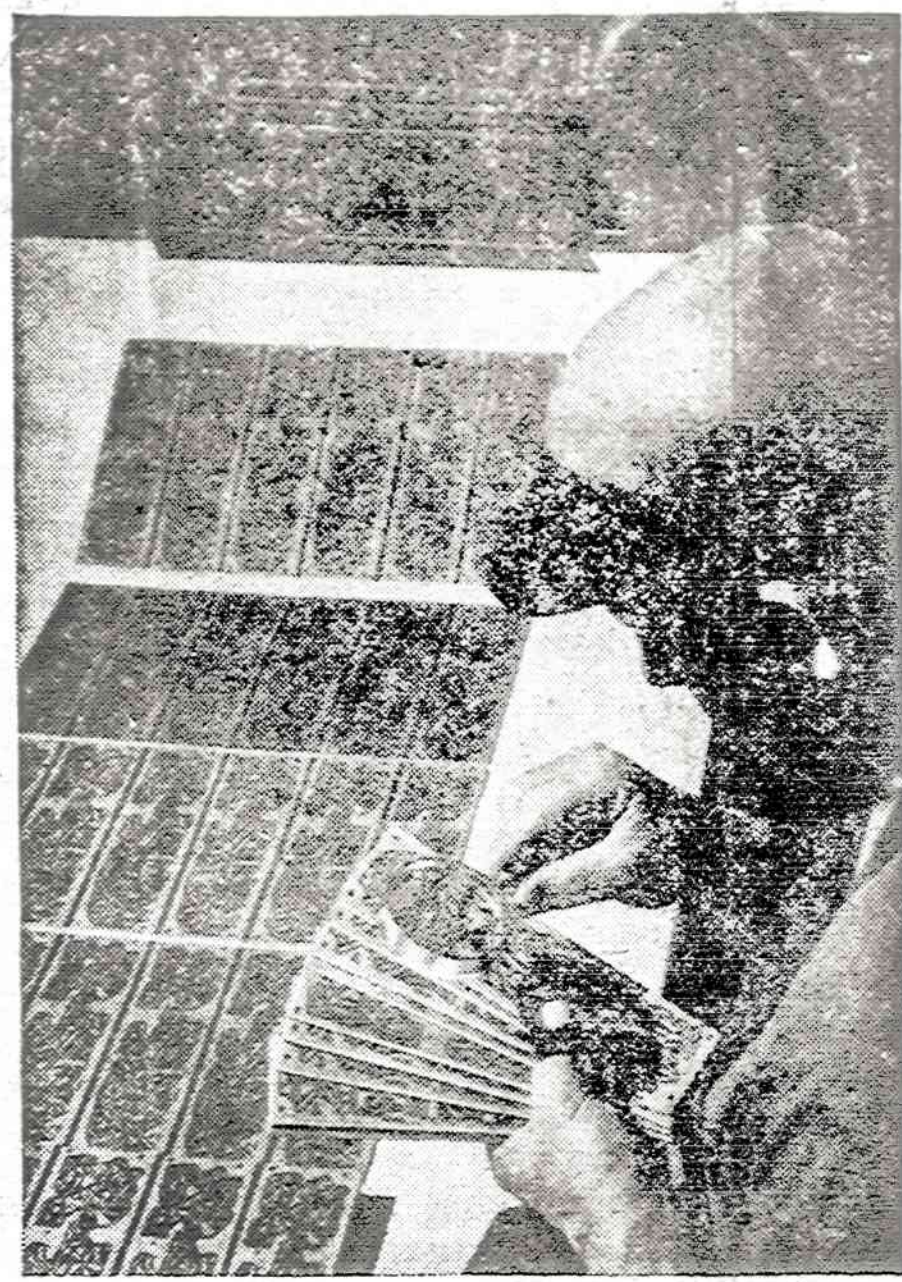
LOUISVILLE. — Policija sek-madienio vakare panaudojo aša-rines bombas išsklaidyti demon-tracijas, susirinkusias protes-tuotį prieš mokinių autobusais vežiojamą rasių integracijos tik-slais. Išsklaidyti iš miesto Shop-ping Center plazos, protestuo-tojai yel susirinko kitoje neto-limoje vietoje, kur policija pa-vartojo ašarines bombas.

HAGERSTON, MD. Valdiško-je žemėje policija rado beaugan-čią marijuanos veislės kanapę, kuri buvo išaugusi iki 10 pėdų ir 11 inčų. Policijos apskaičiavi-mu, iš to vieno augalo būtų bu-vę galima padaryti 300 cigare-tų.

LAKE WORTH, Florida. — Dešimties mylių Floridos "Auk-sinės Pakrantės" paplūdimių praeitą sekmadienį buvo užda-ryta kai netoli kranto praplau-kė didelis spiečius ryklių. Pas-tebėję "kelis tužinus" ryklių At-lanto pakraščiu nuo Palm Beach plaukiančių pietų kryptimi mau-barių sargai įsakė visiems be-simaudantiems skubėti į kran-tą. Ar kur rykliai puolė besimaudančius, žinių nėra.

BUENOS AIRES. — Kariuo-menė pradėjo kirsti vešlias ga-nyklas Argentinos šiaurėje, ieš-kojami gaujos kairiasparnių partizanų, kurie buvo užpuolę policijos postą Santa Fe užmies-tyje. Nemažiau kaip 40 riauši-ninkų ant motociklų šaudydami su didžiausiu triukšmu pravažiavo postą nesustodami. Iš polici-jos pusės vienas sunkiai sužeis-tas, o užpuolikų policija spėjo penkis nušauti, jų tarpe viena moterį.

ALLIAs, Tex. — IRS (mo-kesčių įstaigos) valdininkai, Dal-las Morning News laikraščio pra-nešimu, pradėjo tirti sklandan-čius pranešimus, kad buvęs pre-zidentas Richard Nixon yra pa-sidėjęs milijonus dolerių užju-riuose, Šveicarijos bankuose, bet paskaloms patvirtinti jokių docu-mentų nerado. News pranešime pasakyta, kad tų pasakų prane-šėjas praeitą birželio mėnesį pristatė net fotokopijas, iš ku-rių galima matyti, kad 1969 me-tais pagal numeruotas apyskaitas jis turėjo \$5,920,000 šveica-rijos bankuose.

Pradžioje gali atrodyti, kad prieš akis matote keistus pinigus, bet atidžiau viską patyrinėjęs, kaip tai daro Dean Warfel, pasirodys, jog tai yra visai kitoki spaudinial. Foto kameroms, nuolat fiksuojan-čioms judėjimą bankuose, kalėjimuose, aerodromuose, apartame-nuose ir didelėse dirbtuvėse, reikia specialiu rutulinių filmų, kurios yra gaminamos RCA elektro-optinėse dirbtuvėse, esančiose Pensil-vanijoje, Lancaster miestelyje.

NESUSITARIA SU BREŽNEVU DĖL ATOMO GINKLŲ KONTROLĖS

MASKVA, Rusija. — Komunistų partijos pirmasis sekretorius Brežnevas, susitikęs su prezidentu Fordu Vladivostoke, pradėjo pasitarimus atomo ginklų kontrolei. Prezidentas tada Brež-nevui pasakė, kad kontrolė turi būti efektyvi.

Jeigu Brežnevas galvoja, kad jis galės išvengti kontrolės, tai tada nėra jokios prasmės vesti tolimesnius pasitarimus. Vladivostoke buvo aptarti keli pagrindiniai klausimai, bet "smulk-menos" paliktos tolimesniems pasitarimams. Dabar aiškėja, kad tos "smulkmenos" yra pats svarbiausias dalykas.

Brežnevas nenori rodyti sandėlių Prezidentas Fordas Vladivostoke pareikalavo susitarti dėl atomo ginklų kontrolės. Jeigu abiem valstybėms nepavyks susitarti, tai tada neturi jokios prasmės visi susitarimai. Brež-nevas pradžioje reikalą sutvar-kyti, bet tik pareiškė, kad jam reikia daugiau laiko.

Brežnevas Helsinkyje turėjo susitikti su prezidentu Fordu ir susitarti dėl atomo ginklų kontro-lės, bet ir Helsinkyje jis pra-nešė prezidentui, kad jam dar reikalingi keli pasitarimai.

Buvo sutarta, kad užsienio ministras Gromyka, atvažiavęs į Jungtinių Tautų sesiją, pasi-matys su Fordu ir praneš sovie-tų sutikimą. Bet Gromyko atsa-kymo į kontrolės klausimą neat-vežė. Sovietų valdžia trukdo gin-klų kontrolės susitarimą.

Kissingeris turės vykti į Maskvą

Atrodo, kad sekretorius Kisin-geris turės vykti į Maskvą ir pa-dėti sovietų valdžiai pasirašyti atomo ginklų kontroluojančius nuostatus. Kissingeris tikisi su-sitikti su Brežnevu ir aptarti vi-sus atomo ginklų kontrolės rei-ka-lus. Jeigu sovietų valdžia ne-sutiks leisti amerikiečiams pa-

VELIAUSIOS ŽINIOS

◆ Venezuelos vyriausybė pra-eitą pirmadienį pasiūlė 900 mi-lijonų dolerių už konfoskuotas aliejaus versmų ir sandėlių tan-kių mašinas. Venezuelos alie-jaus versmės su visomis maši-nomis buvo nacionalizuotos, o dabar jos gavo pasiūlymą 15 dienų laikotarpyje pranešti, ar nori imti 900 milijonų dolo-rių.

◆ Alabamos gubernatorius George Wallace, pasikabėjęs su premjeru Harold Wilsonu ir ki-tais politikais, išvyko į Belgiją. Jis aiškino britams, kad ame-rikiečiams jau įgriso galinga valdžia ir dideli planai. Rinkimi-nę kampaniją Alabamos guber-natorius pradėjo Europoje. Pa-garsėjęs Europoje, jis kandida-tuos JAV prezidento pareigoms.

◆ Taifunas, skubėjęs 100 mylių greičiu, padarė nuostolių Hongkongui, o vėliau nusisuko į komunistinę Kiniją.

◆ Kinijos komunistams nepa-tinka tibetiečių šokių ir dainų grupės važinėjimas po Ameriką ir dalyvavimas įvairiuose paren-gimuose. Komunistai norėtų, kad JAV uždraustų tibetiečiams trem-tiniams bet kokią organizuotą veiklą.

◆ Politikai juodžiai kritikuo-ja demokratų partijos pirminin-ką Robert E. Strauss. Pirmadienio vakarą 20 juodžių vadų pasiūlė rezoliuciją pasmerkti par-tijos pirmininką, jis nekreipias dėmesio į juodžių reikalavimus. Jis nesitaria su juodžiais, kai ku-ris žmogus skiriamas atsakin-goms pareigoms.

◆ Prezidentui Fordui pasira-šius įstatymą, leidžiantį pasiūti 200 amerikiečių į Sinajaus kal-nus elektroninių stočių prižiūre-ti, atsirado 800 norinčių vykti ir daboti kalnų kelius.

◆ Spalio 22 dieną pirmas Iz-raelio prekybos laivas bandys plaukti Suez kanalo vandenimis.

◆ Prezidentas Fordas pirmadienį Baltuosie Rūmose priėmė du sovietų kosmonautus, kurie susitiko erdvėje su trimis Ameri-kois astronautais.

◆ Austrijos premj. Kreisky sudarė kabinetą, pakeitęs kelis vyresnio amžiaus ministrus jaunesniais žmonėmis.

MIRIMŲ NUO NARKOTIKŲ
COOK APSKR. SUMAŽĖJO

Koroneris Dr. Toman praeitą savaitgalį pranešė, kad per rug-sėjo mėnesį apsinuodiję Cook ap-skrityje mirė 29 asmenys. Per-nai per tą patį laiką nuo narko-tikų mirė 46, bet per ištisus me-tus, atrodo, skaičius pasivys pra-eitųjų metų skaičių: šiemet per 10 mėnesių nuo narkotikų mirė jau 323, pernai per 12 mėnesių mirė 349.

VIENTIANE, Laos. — Praei-tą sekmadienį šimtai tūkstančių Laos kareivių ir civilių "celebra-vo" 30 metų sukaktuvės po Laos nepriklausomybės nuo prancū-zų atgavimo. Mūnėjime daly-vo ir Vietnamo bei Kambodi-jos komunistai.

TRUDEAU NUTARĖ NELEISTI ŪKĮ ARDANCIOS KOVOS

Parlamentas pritaręs premjero ir pradėtai kovai prieš didėjančią infliaciją

OTTAWA, Canada. — Premjeras Pierre Trudeau, pasitaręs su įtakingesniais liberalų partijos vadais, pirmadienio naktį per galinesnes Kanados radio stotis paskelbė, kad jo vadovaujama vyriausybė nutarė įvesti algų ir prekių kainų kontrolę. Vyriausybės paruoštas algų ir kainų kontrolės įstatymo projektas bus įteiktas parlamentui svarstyti antradienį. Turint galvoje, kad vyriausybė turi didelę persvarą parlamente, reikia manyti, kad įstatymas bus praveistas ir pradėtas vykdyti.

Premjeras pareiškė, kad vyriausybė įvedė algų kontrolę visų didesnių bendrovių darbi-ninkams. Kiekviena bendrovė, kuri turi 500 ar daugiau darbi-ninkų, neturi teisės kelti darbi-ninkams algų. Tuo pačiu metu vyriausybė draudžia tms ben-drovėms imti brangesnes kainas už bet kokius gaminius. Vyriausybė negali leisti krašto ūkį ar-dančios kanadiečių tarpusavės kovos. Streikai ir kylančios kainos pakenks visam ūkiui.

Vyriausybė sudarys arbitra-cijos komisiją, kuri svarstys kiekvieną prašymą algoms pa-keikti, turės svarstyti ir planus gaminių kainoms kelti. Dabarti-niu metu infliacija jau pradėjo kenkti krašto ūkiui. Kainos jau kelintas metus pakyla 11%, o nedarbas visame krašte taip pat didėja. Šiandien Kanadoje be-darbių skaičius jau siekia 7%. Krašte vyksta keli streikai ir planuojama dar kelis pradėti. Prasidėjusi ekonominė kova dar labiau pakels kainas ir pakenks visam krašto ūkiui.

Premjero kalba buvo drąsi, aiški ir įsakanti. Kanados parla-mente jis turi reikalingą daugu-ma ir buvo tikras, kad jau an-tradienį parlamento jo prašymą patenkins ir priims algų ir kainų kontrolei reikalingus įstatymus. Tuo tarpu pats premjeras, ne-laukdamas parlamento nutari-mų, paskelbė, kad nuo pirmadienio Kanadoje niekas negalės vesti krašto ūkį ardančios kovos.

Robert Stanfield, Kanados opozicijos vadas parlamente, pasi-kliaugęs premjero kalbos, pa-reiškė, kad "geriau vėliau, negu niekad". Jis jau praeitais me-tais siūlė vyriausybei įvesti al-gų ir kainų kontrolę, jeigu no-ri suvaldyti vis didėjančią in-fliaciją. Prograsyvios partijos vadas jau rinkimų metu reikala-vo įvesti algų ir kainų kontro-lę, bet Trudeau, tada pasisakė prieš bet kokią kontrolę ir lai-mėjo rinkimus. Bet šiandien, kada infliacija jau pradeda lies-ti kiekvieną sritį, tai ir premje-ras Trudeau ėmėsi jo prieš me-tus siūlytų patarimų.

◆ Vokiečių vyriausybė pareiškė pageidavimą, kad šių metų pabaigoje komunistai išleis į va-karus dabar kalėjimuose be teis-mo laikomus 1,200 vokiečių.

Pracūzų prezidentas
išskrido Maskvon

PARYŽIUS, Prancūzija. — Prancūzijos prezidentas Valery Giscard d'Estaing antradienį iš-skrido į Maskvą, kur jis rengia-si pasirašyti Helsinkio deklaraciją liečiančius nuostatus. Pre-zidentas pasimatys su Brežnevu ir susitars dėl galutinų smulk-menų. Sovietų valdžia pasižada išleisti į Prancūziją sovietų piliečius, vedusius prancūzus ir prancūzes, duoti prancūzų žurnalistams vizas ir leisti prancūzų inžinieriams pastatyti milžiniš-ką hotelį Maskvoje.

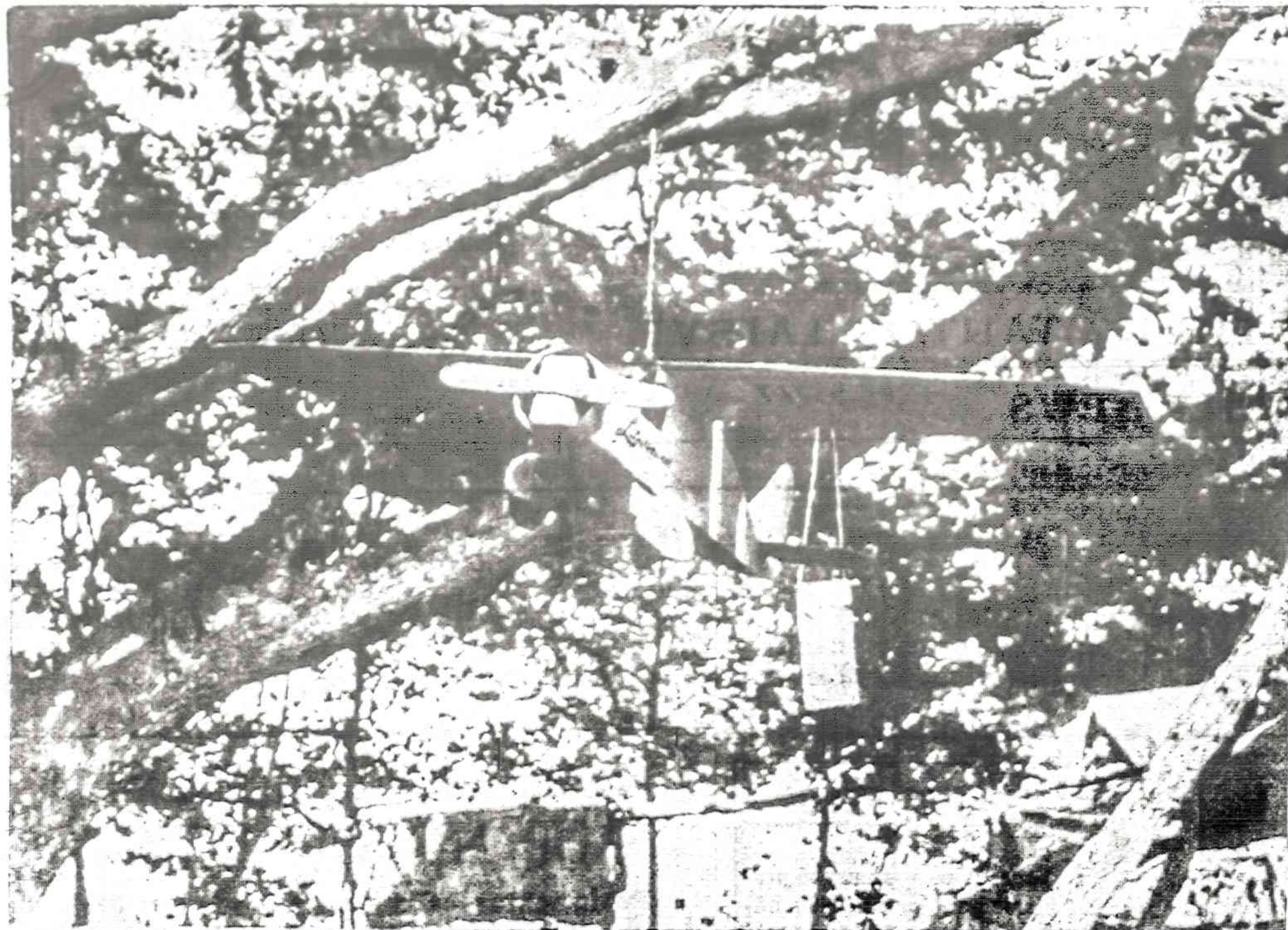
Taifunas Hong Konge

HONG KONG. — Taifunas Elsie šimto mylių per valandą liū-timis praeitą antradienį nu-siautė šią britų koloniją Kinijos pašonėje, pridarydamas nemažai nuostolių laivams uoste ir su-mo žeidamas mažiausiai 14 žmonių.

◆ Aastovo Don Edwards va-dovaujamas kongreso komitetas pradėjo tyrinėti Lee Harvey Os-waldo nušovimą. Kongreso ko-miteto nariai mano, kad Warren komitetas nebuvo pilnai infor-muotas apie Oswaldą nušovusio Jack Ruby ryšius ir veiklą.

Silta, debesuota.
Saulė teka 7:03, leidžiasi 6:10.

DARIAUS - GIRENO LEKTUVO — "LITUANICOS" MODELIS PO RAKO MIŠKO AŽUOLAIS
Siemefinėje, Chicagos Lituanicos tunto Laisvės vardo stovykloje.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDZIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKT. BALYS VOSLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

MI-JI METAI

NR. 37 (521)

LSS Suvažiavimo Prezidiumas

KVIEČIA RŪPESTINGAI KOOPERUOTI,

kad Korrespondencinio Suvažiavimo
tarpsniai vyktų nevėluojamai

1975 metų Suvažiavimą Prezidiumas nuoširdžiai sveikina visus brolius ir seses, taip gausiai atsiliepusius į LSS Tarybos Pirminijos kvietimą dalyvauti šiame suvažiavime. Prezidiumo nariai taip pat tiki, kad su Jūsų pagalba ir kooperacija sugebės atlikti užsidedas pareigas.

Suvažiavimo tvarka
bus išlaikyta,

jei visi aiškiai suprasime bendras taisykles, kurios tą tvarką nustatė. Praeikime porą minučių studijuodami visus 1975 m. Suvažiavimo Nuostatus, bet ypačingą dėmesį atkreipkite į jų 58, 59 ir 60-tą straipsnius. Nors tie Nuostatai daugumoje yra gana aiškūs, yra pora straipsnių, kuriuos Prezidiumui vienaip ar kitaip teks interpretuoti. Tokios interpretacijos logika, tačiau, visada bus paremta visos sąjungos interesu, kas dažnai gali reikšti daugumai priimtino kompromiso suradimu.

Darbo yra daug ir jis turi būti atliktas laiku.

Todėl LSS Prezidiumas seks LSS Tarybos nustatytą ir Suvažiavimo Kvietime paskelbtą Suvažiavimo eigos darbotvarkę, kuri yra privaloma ne tik Prezidiumui, bet ir kiekvienam Suvažiavimo dalyviui. Prezidiumo na-

riai yra pasiruošę viską, kas jų tiesioginėje kontrolėje yra, įvykdyti laiku, neatsiliepiančiai į darbovietės reikalavimus ar kitus asmeninius nepatogumus.

Paskelbtą darbotvarkę bus lengviau įvykdoma, jei Suvažiavimo dalyviai susirūši tiesiog su Suvažiavimo Komisija, kompetentinga atitinkamus klausimus spręsti.

Komisijų veikimą pagal LSS-SN 21-mą str. koordinuoja LSSS Prezidiumas.

Antrasis Biuletenio numeris yra planuojamas šių metų spalio 15 d. Jame talpinsime Suvažiavimo dalyvių sąrašą, Kandidatų sąrašą, taip pat bandysime įdėti Vadovybės skelbimus, Veiklos aprašymus, Apskaitas bei tuos Pasisakymus ir siūlymus, kuriuos spėsime techniškai perduoti.

Kadangi šių metų Suvažiavimo Kviesliu atskiro lapo nutarimų siūlymams išsiųsta nebuvo, tokią pasisakymų formą S-vo

Prezidiumas jungia prie šio Biuletenio ir prašo visus Suvažiavimo dalyvius rūpintis Sąjungos reikalais kuo gausiau ir greičiau pasisakyti. Siūlymus prašome siųsti iki spalio 10 d. siūlymų formoje nurodytu adresu.

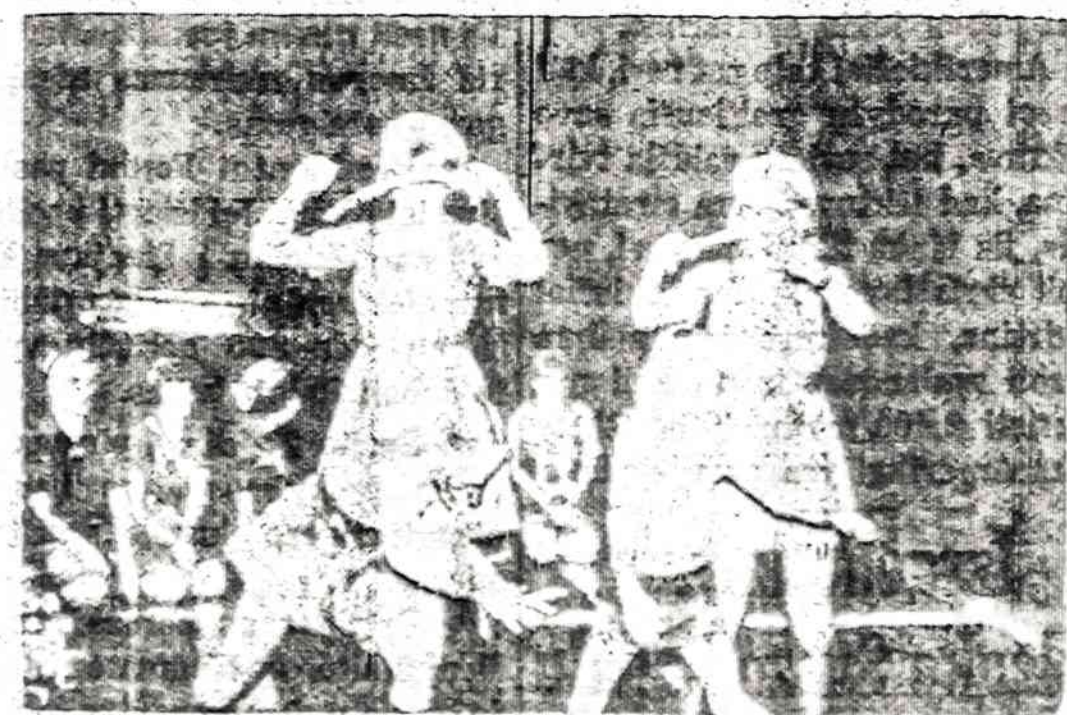
Kitus Biuletenio numerius planuosime pagal patiekto medžiagos kiekį. Vadijų ir Sąjungos organų pranešimus stengsimės talpinti tuojau juos gavę. Kai kurių šios kadencijos LSS Komisijų darbai yra atliktini vėlesniu terminu, taip kad jų pranešimų Prezidiumas negali tikėtis gauti prieš gruodžio 1 d.

Kad palengvinus Komisijos ir Prezidiumo darbą ir tuo įgalinus išlaikyti šiltesnės Suvažiavimo datas, siūlymus prašome patiekti kiek galima trumpesnius ir aiškiai motyvuotus.

Neužmirškime, kad patiekiami medžiagai visai perrašyti užims laiko, taigi bandykime ką galime patiekti iš anksto ir, jei įmanoma, forma, nereikalaujančia perrašinėjimo mašinėle rašyta ant vienos lapo pusės.

Tad kviečiame visus į talką! Budėkime!

LSS Suvažiavimo Prezidiumas

PRIE ĮSIVAIZUOJAMO LAUŽO

Vaidina Chicago's Kernavės skautės, grįžusios iš Rako ažuolyno į Jaunimo Centrą.
J. Lintako nuotr.

APSIKUSIOS, JAU KITAIP KALBAME Kodėl? Nes neapsisprendžiame

Antroji mūsų šūkio dalis mus skiria Lietuvai. Ir to nei viena neįsiginame. Tik dažnai nesuprantame, kad tėvynė iš lietuviško jaunimo šiandien herojiškų aukų nereikalauja; tikra tėvynės meilė tačiau reikalauja gražios lietuvių kalbos.

Todėl nesakykime, kad mylime tėvynę, kai čia pat apsisukusios tik svetimai savo tarpe tesikalbame.

Pastangos lietuvių bei išlaikyti nesiriboja vien priklausymu organizacijai, lituanistinės mokyklos lankymu, dalyvavimu choruose ir tautinių šokių grupėse.

Lietuviškumą savyje išugdydysime ir išlaikysime tik tada, kai kiekviena pati tai daryti apsisprendsime.

Tikrasis mūsų atgimimas lietuvių bėje prasidės tik tada, kai kiekviena sau tarsime: aš noriu būti lietuvis; aš noriu būti sąmoninga lietuvis ir tokiu būsiu, nesvarbu, kad kartais nepatogu ir sunku man būtų tai atlikti.

Nijolė, Keršnauskaitė,
vyresnioji skautininkė

JAUNIMO KONGRESO ENTUZIASTĖS:

skautininkės — seselė Ignė Barijosiūtė ir Marija Saulaitytė.

VEIDAI IR DARBAI

★ Naujas "Mūsų Vyčio" numeris. Su rudens veiklos pradžia mūsų redakciją pasiekė ir Akad. Skautų Sąjūdžio leidžiamas žurnalas Mūsų Vytis.

Šiame numeryje dalyvauja 15 bendradarbių, kurie įvairaus ilgio ir lygio rašiniais liečia sąjungos organizacines bei skautiškas temas, ieško pagrindų trečiajam Pas. Liet. Jaunimo Kongresui, dalyvauja pokalbyje su Lituanistikos Instituto pirminku, šeši Tarybos nariai pateikia įspūdžius iš praėjusių metų rudens LSS Tarybos posėdžio Toronte.

Žurnalo smulkiuose skyreliuose pristatoma keletas naujų leidinių, pastabose keturių jaunųjų įspūdžiai iš viešnagės Vilniaus lituanistinėse studijose, nekrologinės G. Musteikytės ir prof. I. Končiaus apybraižos ir kt.

Gera, kad jautrieji sąjunginiai rūpesčiai gvildenami. Tikėtina, kad jais pasisakys ir kiti akademikai bei sąjungos vadovai.

Čia, idomiu sutapimu, pastebėtinai redakcijos parašė žodžiai, saką jog "straipsniai neįpareigoja skautų vadovybės, leidėj ar redakcijos". O būtų gera, kad įpareigotų pirmuosius — vadovybę: paskaityti, pagalvoti ir, gal, pareikšti vienokią ar kitokią nuomonę.

Nelupinėk žiemės nuo gyvų medžių! Išėidamas, savo iškylos ar stovyklos vietą palik tokią, kokią būtum norėjęs rasti — švarią, nepriterštą, neprišuklintą, ir, žiūrėk, kad būtų pakankamai gerų malkų sekantiems išskylautojams.

Gyvenk ir leisk gyventi! — neužmušk, nesužeisk, nekankink ir nevargink ar be būtino reikalo nenaikink daiktų ar padarų, gyvenančių ar augančių atviroje gamtoje, miške, lauke ar p. Prisidėk prie to, kad tavo aplinka taptų vieta, kur paukščiai, žvėreliai ir gyvūneliai rastų prieglaudą, maisto ir... draugų!

Būk tikras išskylautojas, kaip būni ir stovyklautojas.

tokią nuomonę. Pareiga būtų ir visiems, besirūpinantiems lietuviška bei mūsų sąjungos gerove, įsijungti į aktyvesnį nuomoninių pasidalinimų. Juk ir pats redaktorius, v. s. L. Grinius, senas skautiškos spaudos vilkas, kviečia į žurnalą ir gerbia autorių teisę nevaržomai skelbti konstruktyvias mintis.

Šis numeris 38 puslapių, pavairintas keturių foto bendradarbių nuotraukomis, spaudė Vi-Vi Printing Chicagoje. Pag.

★ Didelė tėvų talka Detroito Gabijos skautių tuntui. Gabijos tuntas įsigijo naujų palapinių, tačiau perkant kiekvieną kartą yra susiduriama su problema: reikia pačioms pasigaminti medinius stulpus, nes metaliniai yra nepakankamai patvarūs. Čia ir vėl mus "išgelbėjo" p. Jonas Leonavičius, kuris stulpų prigaminimo su magaryčiomis ir visus gražiai nudažė. Skautės jam yra labai dėkingos.

P. J. Vytautas Rauckis davė sunkvežimį nuvežti daiktus į Raka, o p. Leonas Petronis į Dainavą pats daiktus nuvežė ir parvežė. Dėkojame visiems tėveliams, kurie mums vieniokių ar kitokių būdu talkininkavo, ir sunkiame stovyklų organizavimo darbe pagelbėjo.

★ Ruošia lėlę istoriniam muziejui. Rugsėjo 10 dieną Detroito židininių būrelis turėjo savo pirmąją rudens sueigą. Buvo labai smagu visoms susitikti po atostogų ir pasidalinti įspūdžiais, padiskutuoti stovyklas. Židininių sueigoje planavo artėjančią

Gabijos ir Baltijos Jubiliejine švente, tautininkai davė daug pasiūlymų. Nutarta padėti suorganizuoti žiemos iškylą.

P. A. Musteikis, Kultūros klubo pirminkas, kreipėsi vadovę Elena Zubrickienę prašydamas židininių išsiuvinėti istorijos muziejui tautinius rūbelius lėlei. Lėlė ten bus išstatyta net keletą metų. Židinietės prižadėjo bandyti; nors laiko duota labai mažai.

★ Lietuviškai nekalbančioms mergaitėms Toronte steigiamas specialus būrelis. Lietuviškai nekalbančioms mergaitėms, 6 m. amžiaus, galėtų įstoti į specialų jaun, skautių būrelį, kurį bandoma suorganizuoti. Kreiptis į tautininkę s. D. Keršienę, tel. 762-5521.

★ Dvi skautininkės — Jaunimo Kongreso entuziastės. Sesuo Ignė Marijosiūtė iš Putnam, Conn., šio mėnesio pradžioje išvyko į Pietų Ameriką talkinti jaunimo kongreso ruošą. Šiame numeryje dedamoje nuotraukoje ji su Marija Saulaityte, ką tik grįžusia iš Pietų Amerikos, kur ji universiteto atostogų metu visą vasarą talkino kongreso ruošai M. Saulaityte, kelis kartus apkeliavusi didžiąsias lietuvių kolonijas Pietų Amerikoje, gali naudingai patarti. Ses. Ignė jau buvo jaunimo stovyklų Venecueloje vieną savaitę, nuvyko į Sao Paulo Brazilijoje, kur yra kongresui ruošti v. s. kum. A. Saulaitis centras. Ilgiau sustojusi Argentinoje, vėliau vyks į Urugvajų.

TORONTO SKAUTĖS PAS DAILININKUS A. ir A. TAMOŠAICIUS

Toronto Birutės draugovės skautės išdžio progą pas dailininkus A. A. Tamošaičius jų ūkyje prie Kingstono, Ont. Iš kairės į dešinę: G. Baltaduonienė, D. Keršienė, O. Balsienė, P. Sapliene, M. Vasiliauskiene, G. Šripinienė, I. Baziliauskiene; II eilėje: G. Tarvydienė, dail. A. Tamošaitis, E. Namikienė, dail. A. Tamošaitienė, E. Šimanavičienė, O. Radzevičienė.

What if we told you to cough up \$18.75 or else?

You wouldn't like it, of course. You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to. That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything. Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds.

First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck. They do pay off, however. Handsomely, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds.

But these are the selfish reasons for buying Bonds. Good, but selfish. There's one other very important reason why Americans already own over \$52 billion in Bonds. It's called pride. It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate giving.

If you happen to be one of those Americans who thinks there's something in this country of ours, why not buy into it. Sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Or go to your bank. And cough up that \$18.75. Please.

Take stock in America

Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

PETR. TARULIS

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS

Jo gimimo 100 metų jubiliejui. Biografijos duomenys.
Jo kūrybos momentų apybraižos.

(Tęsinys)

damos paveikslą už kapeiką, galima tik spėlioti.

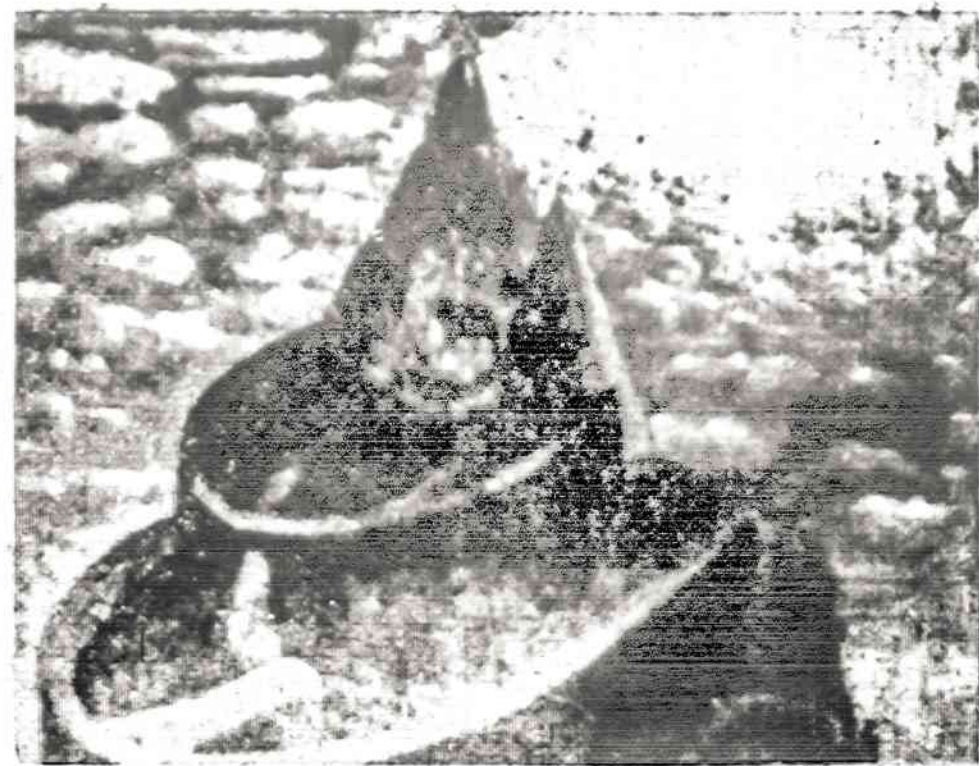
Jau toks "pirkimas" tikrai keistokas. Ypač kad prieš kiek laiko Kelpša rodė Čiurlioniui nemaža pinigų, daugiau šimto rublių, apie kuriuos Čiurlionis net Kymantaitėi buvo parašęs...

Kelpšos atsiminimų pabaigai dar galim pridėti jo tokią pastabą:

"Prieš Kalėdas Čiurlionis prašė paskolinti pinigų. "Atvažiavo žmona", sako, — o aš neturiu nė kapeikos". Tada jų neturėjau ir aš...

O štai dar vienas liudininkas, kurs sutiko Čiurlionį ir juo susižavėjo. Tai buvo studentas Pranas Penkaitis, vėliau jis reiškėsi literatūroje. Jis taip aprašo savo išspūdžius, susitikus Čiurlioniui:

"...užėjau pas vieną pažįstamą konservatorijos studentą ir ten buvo Čiurlionis. Sveikindamies pažvelgėme vienas kitam į akis ir rodė, lyg būtume pajutę kažkokį smagumą ir ūmai tapome vienas kitam brangūs. Mano prašomas, jis su savo draugu keitėmis rankomis paskambino kelias melodingas fugas. Buvo tai pirmutinis ir paskutinis skambinimas, kurį man teko iš jo pirštų girdėti. Nuo mano draugo su Čiurlioniu išėjome kartu prie jo laikinos buveinės. Izmailo prospekte, mums nesinorėjo skirtis. Mano butas buvo porą šimtų žingsnių toliau. Jis panorėjo mane palydėti. Bet

M. K. ČIURLIONIS

PASAKA

kuomet priėjome prie mano buto, vėl pajutome, kad dar skirtis negalime. Aš vėl jį palydėjau, o jis vėl palydėjo mane. O pasikui vėl iš naujo. Mes kalbėjome apie Lietuvą, apie meną. Jis mylėjo ir vieną ir kitą giliai. Grįždamas namo, aš stengiausi suprasti jį ir rašau, kad jam geriausia būtų šie žodžiai: "nieko sau, viską kitiems".

Nikolajus Benua, rusų dailininkas, Aleksandro Benua sūnus, kurs vėliau pasižymėjo ypatingai scenografijoje, būdamas Milano "La Scala" teatro dekoratorium, nepaprastai jautriai atsimena Čiurlionį:

"Aš tą dailininką tiesiog dievinu, ir man net atrodė tada, kad jo siela apsigyveno mano kūne, nes aš viską suvokdavau ir jausdavau "Čiurlioniškai". Jo paveikslai mane paverė, žavėjo tarsi kokie burtai ir sukelėdavo ekstazišką džiūgavimą! Tas susižavėjimo Čiurlionio kūryba laikotarpis prasidėjo vieną gražų rytą, kai tėvo kabinete (Vasilijaus salos I linijoje) aš pirmą syk išvydau — atremtą į sofą — paveikslą "Juodoji saulė". Man tada buvo 14-15 metų, ir aš atsimenu kaip dabar, kad man kas į krūtinę smogė, ir širdis apmirė... Nuo tos akimirkos aš ėmiau godžiai sekti visą Čiurlionio kūrybą, ir kai pas mus pasirodydavo koks nors naujas paveikslas (jis pats juos atnešdavo "pažiūrėti") aš tiesiog įsibėrėdavau į juos akimis ir įsibėrėdavau valandomis neatsitraukdamas žiūrėti kiekvieną detalę... Visa mano jaunystės kūryba buvo paveikta Čiurlionio, kurį aš ėmiau stropiai mėgdžioti, kurdamas ištisas paveikslų serijas, kurias tėvas vadindavo mano "Čiurlionizmais".

Šių kelių asmenų, kurie yra labai skirtingi ir savo būdu ir pažiūromis, pasisakymais, nepaprastai gyvai mums pavaizduoja Čiurlionį. To maža. Šie pasisakymai dalinai paaiškina Čiurlionio gyvenimo kelius ir įsidėmėtus jo būsenos momentus. Supažinę su šiais pasisakymais, mes pradėdami suprasti kodėl būtent tokia, o ne kitokia kryptimi nuėjo mūsų didžiojo kūrėjo gyvenimas ir darbai. Daugumai lietuvių visuomenės visai iki šio laiko nepažįnto Čiurlionio veidas pamažu darosi aiškesnis.

O kai vėl pažvelgsime į Čiurlionio laiškus sužadėtinei ir vėliau žmonai Sofijai Kymantaitėi, tai po to, kai patyrėm ką kalba apie jį negausius, bet arčiau jį pažinęs asmenys, mums ir tie laišškai pasidarys aiškesni.

Konstantino "monologas"
Tiesą pasakius, skaitydami

tuos laiškus, mes daugiau pajuntame, kad Kymantaitės laiškuose sudeginti, bet ir toji Čiurlionio jautrių laišku savybė, kad jis labai retai atsako į Sofijos žodžius, o vis kalba "nuo savęs". Tiesa, jis džiaugiasi kiekvieno gauto laiško žodžiu, vadina tuos laiškus "stebuklingais", bet tik retkarčiais išskiria kurį nors pasakymą.

"Tavo laišku teikia man visumet, — rašo jis 1908 m. lapkričio 30 d. — be mylimų žodžių, kažką dar brangesnį, ko Tu pati nežinai, ir aš nežinau, bet taip visuomet yra. Truputį įsigilinus, galima aiškiai visada įžūrėti tris turinius: pirmas, tai stebuklingi mylimi žodžiai, antras, tai sakinių tvarka, minčių eiga bei braižo charakteris, tonas — visą tai, drauge paėmus, duoda kartais labai subtilią nuotrauką to "gyvenimo gabalėlio", kuriam rašytas tas laiškas. Trečiasis turinys yra visada gražiausias ir vienodas visuose laiškuose, tik susideda ne iš žodžių, ir nieko nemoku apie tai pasakyti, nors taip stipriai jaučiu".

"Argi mintys Tavo ir mano nesutinka kartais pusiaukelėje, kaip du besimylį balandžiai? Ir argi jos nežino daugiau už mus pačius? Nes ir ką gi mes galime pasakyti vienas kitam juodo rašalo pagalba? Labai daug. Galime sukelti ašaras, raudonį, pomėgio virpulį, galime kalbėti taip jautriai kaip vakarais pasirodanti žvaigždė temko kalbėti, galime pliaukšinti botagą, kapoti kirviu, groti katarinką (tai aš kartais, neįvyk), arba čiurolenti, kaip šaltinis čiurolena, ar šnekti kaip senas miškas šneka — ir apie kokius stebuklingus dalykus galima tokiu būdu, juodam rašalui padedant kalbėti..."

...Ak Zose, kad tai tokį laišką galima būtų prašyti, kur dingsta žodžiai, kai prasideda žmogus? Žmogau Tu mano vienintelis!"

Artinosi svarbiausis Čiurlionio gyvenime įvykis, taip bent ir jis pats galvojo ir kiekviena proga pakartodavo.

"Tik klausyk gerai, — rašo jis, — po nepilnų dviejų mėnesių mūsų jungtuvės. Ruošiamas Naujas Gyvenimas ir man net baisoka iš to džiaugsmo... o kai pagalvoju apie tai, kad gyvenimas turi dar labai svarbią materialinę pusę, tai rodosi, kad kažkokie stiprūs ir šurkštūs delnai kaskart smarkiau gnaužia mano širdį. Bet tai tik akimirkos, o paskui ateina tikėjimas — ir viskas yra stebuklinga, ir Tavo Kastukas yra laimingas žmogus".

Nors jo susirūpinimas šiuo tarpu buvo didesnis, negu bet kada, bet jis nepamiršta savo laiškuose paguosti sužadėtinę.

Jam kartais prasiveržia toks nusiminimas, kad jis prisipažįsta: — Tu neturi supratimo, kaip man sunku Tau rašyti, kai nieko nei naujo nei džiugaus negaliu parašyti".

Bet jau kitame laiške jis geresnėje nuotaikoje ir smagiai svajoja apie jų bendrą gyvenimą: "...dabar eisime drauge su šypsena veiduose lygiai keliais akmenukais, lygiai pievomis žydinčiomis. Nebijau gyvenimo, nesibijau dėl mūsų, bendrai užstosime ir palaikysime kita kita... Aš žinau, kad gyvenimas visai kitaip atrodo, jei įsigilini į įvairias gyvenimiškas smulkme-

nas ir mažesnius... o gyvenimo rezultatas — darbas ir jo vertė. Noriu, kad pas mus būtų "mūsiškai", t. y. taip, kaip Tu ir aš labiausia mėgstame. Noriu, kad mums būtų gera pas "Mus", ir tikiu, kad įsirengsime taip ir pasistatysime patys savo "Namus". Aš ne kartą matau mus namie šviesiame dideliame kambaryje dirbančius. Zosė prie stalo rašo kažką stebuklingą, net raudonis nuplieskia Mylimą Stebuklingą veidą, o aš baisiai užimtas sonata, kuri turi būti geriausia iš visų iki tol buvusių, ir tartum nekreipiame vienas į kitą dėmesio, bet kraujas mūsų teka vienu tvinksnio ir mūsų minties sparnai susiliečia!"

Ir tame pačiame laiške vėl skaudus prisiminimas: — "Vai keli auksinis mano, neįvyk ant manęs, bet prašau Tave, nieko niekam nesakyk apie mano materialinę padėtį... užėina kartais bausis ilgesys ir kažkoks nykus skausmas..."

Reikia spėti, kad sužadėtinės laišku ne visada būdavo linksmos nuotaikos. Tad Čiurlionis savo atsakymuose bando sukelti gražesnes ateities viltis, žadėdamas ypatingas pramogas ištaigingus pasivažinėjimus: —

"Laimė yra su mumis, o jei likimas truputį erzina ir maišosi, tai toks jau jo įprotis. Pamatysi, kaip jis susigės, išvysdės mus drauge, giedrus, besišypsantičius, pakeltom galvom, šviesiom akim. Pamatysi, suminkštės, bijo, kad gal mes be jo malonės norime apsieiti. Bus Kaukazas, Paryžius, fiordai ir viskas, ko tik manoji mažoji Zoselė užsisieis. Skambinsiu Zoselėi prieblauds valandomis, o žiemą prie didžiulio židinio kalbėsime apie tai, kas buvo, ir apie tai, kas bus, bendrai aptarsime naujus scenos veikalus..."

O 1908 m. lapkričio 19 d. jis primindamas, jog jų vestuvės sutartos per ateinančius naujus metus, pastebi, jog iki šios reikšmingos datos liko tik 40 dienų. — "Ar Tu tai supranti, Vaikeliai? 40 dienų! Nežinau kodėl man tai atrodo viena akimirka — kai tuo tarpu valandos tokios ne kartą ilgos".

Pasirėngimas vestuvėms

Kaip tik pastaruoju metu Čiurlionį užgūlę ypatingai jam sun-

nas ir mažiausios... o gyvenimo rezultatas — darbas ir jo vertė. Noriu, kad pas mus būtų "mūsiškai", t. y. taip, kaip Tu ir aš labiausia mėgstame. Noriu, kad mums būtų gera pas "Mus", ir tikiu, kad įsirengsime taip ir pasistatysime patys savo "Namus". Aš ne kartą matau mus namie šviesiame dideliame kambaryje dirbančius. Zosė prie stalo rašo kažką stebuklingą, net raudonis nuplieskia Mylimą Stebuklingą veidą, o aš baisiai užimtas sonata, kuri turi būti geriausia iš visų iki tol buvusių, ir tartum nekreipiame vienas į kitą dėmesio, bet kraujas mūsų teka vienu tvinksnio ir mūsų minties sparnai susiliečia!"

Ir tame pačiame laiške vėl skaudus prisiminimas: — "Vai keli auksinis mano, neįvyk ant manęs, bet prašau Tave, nieko niekam nesakyk apie mano materialinę padėtį... užėina kartais bausis ilgesys ir kažkoks nykus skausmas..."

Reikia spėti, kad sužadėtinės laišku ne visada būdavo linksmos nuotaikos. Tad Čiurlionis savo atsakymuose bando sukelti gražesnes ateities viltis, žadėdamas ypatingas pramogas ištaigingus pasivažinėjimus: —

"Laimė yra su mumis, o jei likimas truputį erzina ir maišosi, tai toks jau jo įprotis. Pamatysi, kaip jis susigės, išvysdės mus drauge, giedrus, besišypsantičius, pakeltom galvom, šviesiom akim. Pamatysi, suminkštės, bijo, kad gal mes be jo malonės norime apsieiti. Bus Kaukazas, Paryžius, fiordai ir viskas, ko tik manoji mažoji Zoselė užsisieis. Skambinsiu Zoselėi prieblauds valandomis, o žiemą prie didžiulio židinio kalbėsime apie tai, kas buvo, ir apie tai, kas bus, bendrai aptarsime naujus scenos veikalus..."

O 1908 m. lapkričio 19 d. jis primindamas, jog jų vestuvės sutartos per ateinančius naujus metus, pastebi, jog iki šios reikšmingos datos liko tik 40 dienų. — "Ar Tu tai supranti, Vaikeliai? 40 dienų! Nežinau kodėl man tai atrodo viena akimirka — kai tuo tarpu valandos tokios ne kartą ilgos".

Pasirėngimas vestuvėms
Kaip tik pastaruoju metu Čiurlionį užgūlę ypatingai jam sun-

bata, o siuvėjas buvo patenkintas, kai gaudavo 10 rublių skolos sąskaiton. Konstantinas pakartotinai dėkojo Kymantaitės mamai, sakydamas, kad "iš visų jėgų ir širdies bučiuoju ir dėkoju". Jis nusiūvilko, kaip aiškina, švarką ir patikrino, ar bus galima švarką pasiūti. Ir priėjo tokios išvados: — "Vieno žodžio audeklas stebuklingas, o eilutė iš jo bus dar "stebuglingesnė". Baisiai džiaugiuos, kad taip puikiai viskas susidėjo, ir linksma man, kad taip rimtai į tuos dalykus pažvelgiau ir matau. Tiesa, kaip tai juokinga?"

Kitas Čiurlionio susirūpinimas, iš kur gauti pinigų vestuvėms ir gyvenimo pradžiai. Liko tik toji viena išeitis — pasiskolinti. Buvo daromi ta kryptimi bandymai. O kada jis gavo iš savo mokslo draugo Jono Zaluskos laišką, kuriame buvo pasakyta pinigų reikalas: — "Šiaip ar taip, gali pasikliauti, kad tai, apie ką rašai, bus sutvarkyta tikrai, gali būti tikrai kiek suvaldinta", tai jis tiek pradžio, kad šį pranešimą net sužadėtinei pasiuntė.

(Bus daugiau)

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai, Abu tomai minkštuose viršeliuose pardodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

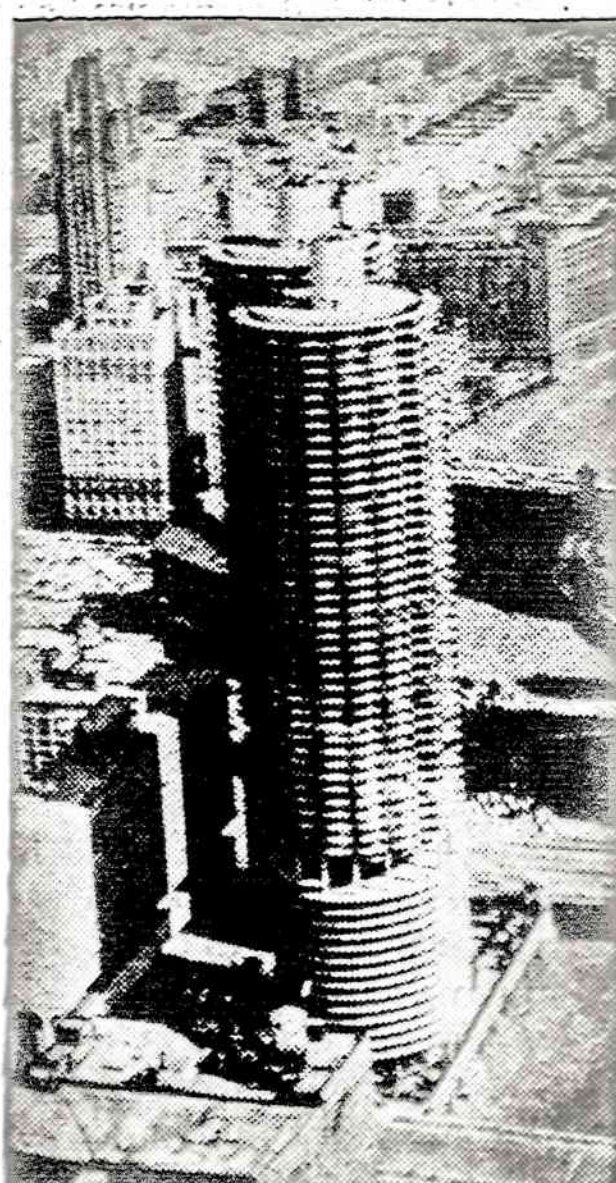
YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų. Dabar jie gali pasiklausti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiklausti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žinoti ar vasaros pasisakymams nupirkti Antano Rūkos parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTONO RUKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų lietuvių žmonių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose kietas automobilams pastatyti.

Nesena išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persituntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakinios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

TELEF. PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGOS
2858 W. 83rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6444
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
360 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Offices: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5 val.
trečiadienis, šeštadienis 9-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2726.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicines direktorius.
1928 S. Mannheim Rd., Westchester, ILL.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
12-1 val. antradienį 9-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2726.

REZ.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel. 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2454 WEST 69th STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Offices: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį 9-5 val. vak. Šeštadienį
nuo 10-12 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tomasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezės, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-1.
1450 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: Prospect 5-5084

JURGIS JASINSKAS

Spaudos pabiro

(Tęsinys)

Prievartinis būdu integruo-
jamose mokyklose pamokų me-
tu ar pertraukomis, pasigirs-
davo gaisrą skelbiančios sire-
nos. Visi moksleiviai pasku-
bomis budavo išvedami iš mo-
kyklų patalpų. Tokie gaisro
būvimai pranešantieji sirenų
kaukai dažniausiai būdavo
neteisingi. Tvarkai prižiūrėti
arba jai atstatyti, į mokyklų
koridorius įvesti policijos pa-
truliai.

Kiek dėl tokių įvykių sugaiš-
ta mokytojų valandų ir kokia
tose mokyklose buvo mokslo
nuotaika, aiškinti nėra reikia.

Kovos prieš prievartinį vaikų
vežimą ir už jo vykdymą rei-
škiniai persimetė į suaugu-

GRADINSKAS
NAUJOSIOS
TELEVIZIJOS
BE LEMPŲ
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Atid. 9-6; pirm. ir ketv. 12-8.
Sekm. ir treč. uždaryta

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
piu papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GELES VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GELINCYIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KALNA
R. S. E. K. A. S.
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 12:30-
1:00 val. ryto. Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telefonai: HEMLOCK 4-2413
7150 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to throw all campfires,
cigs, the ashes, and drums
them again. Crush all
smokes dead end.
Please! Only you can
prevent forest fires

siųjų gyventojų mases. Jau 1974
metų vasarą prasidėjo didžiū-
lės demonstracijos: nepritarian-
tieji prievartiniam mokinių ve-
žimui rėmėsi prieš tą įstaty-
mą nukreiptu šūkiu: "Gra-
žinkite mums tuo įstatymu at-
imtas teises!"; tam įstatymui
pritariantieji (juodukai) ju
sąrašuose demonstracijose, ku-
riose didelę dalyvių dalį suda-
rydavo iš kitų, tolimų šteitų
organizatorių atvykę pirmū-
nai", naudojosi šūkiu: "Kovo-
kime prieš rasizmą!"

To pasėkoje užmokyklinės
visuomenės atmosfera įkaito
iki brutalių veiksmų. So. Bos-
tone įvyko keli čia pasimaišiu-
sių juodukų užpuolimai, iš
kurių užpuolietį gyvi išsigelbė-
jo tik susidėjusių įiems palan-
kių apyptovų dėka; panašūs
reiškiniai atsitiko juodukų
gyvenamose rajonuose — Mat-
tapoen ir Roxburyje, kuriuose
ir šiandien yra pavojinga pa-
sirodyti baltajam.

Vietinė Bostono administra-
cija darė ką galėjo ir sugebėjo
ne tik teisėjo Garrity išleista
integracijos įstatymui mokyk-
lose įvykdyti, bet ir sukontro-
liuoti dėl to įstatymo iškilus-
ias tarp juodosios ir baltosios
rasės gyventojų spontaniškas
riaušes. Ne ką toji adminis-
tracija tegalėjo padaryti, tu-
rėdama savo žinioje 500 polici-
ninkų, saugojančių integruo-
jamą mokyklą, ir jas prievar-
tai autobusais vežiojamus moks-
leivius ir tuo pačiu išorėje mo-
kyklų vykstančias riaušes.

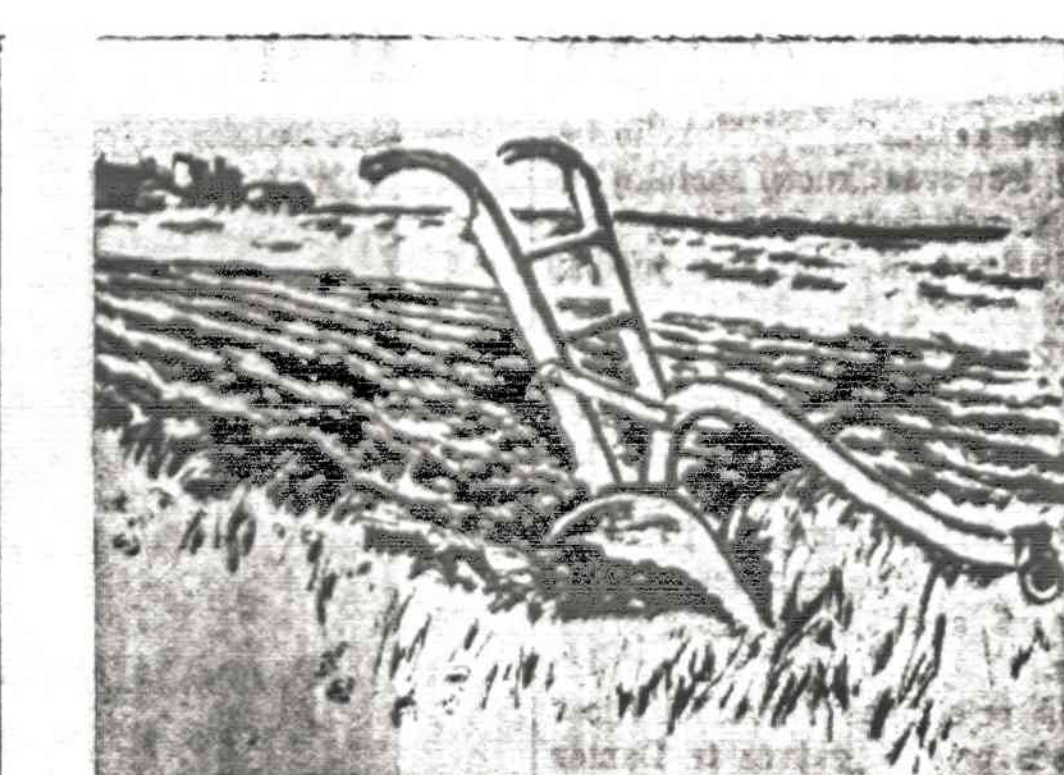
Pirmoji, 1974 mokslo metais
vykdyta integracinė fazė "su-
bliuško", finansiskai (taksų
moketojams) kaštavusi dau-
giau 18 milijonų dolerių.

Teisėjas išleisdamas įstatymą
Bostono mokyklose integraci-
ją įvesti, turėdamas prieš akis
praeitų metų to įstatymo vyk-
dydo nepasisekimą, nenulei-
do rankų: jis visą praeitą va-
sarą, organizavo visokius pa-
gelbėjimo komitetus, mokslei-
vių kursus mokyklose tvarkai
palaikyti, kaupė visokios rū-
šies policijos dalinius moki-
nių, į skirtingas mokyklas ve-
žiojamų saugumui užtikrinti ir
galimoms gyventojų riaušėms
maišinti. Jis savo taktininkais
prisipažinė ne vien vietinės po-
licijos, bet ir šteito, Tautinės
Gvardijos ir net iš Washing-
tono centrinės valdžios 100 "mar-
šalų". Imponuojanti jėga prieš
prievartinį vaikų vežimą tie-
vams įbauginti. Iš pradžių to
teisejo įstatymo įgyvendini-
mui buvo sumobilizuota 1600
"kaukynėms" specialiai apmo-
kytų policijos pareigūnų. Vė-
liau tas skaičius buvo padidin-
tas iki 2000-ty, sukaupę pa-
čiame Bostone ir jo artumoje.

Vietinėje spaudoje ir televi-
zijos kanaluose bei radio sto-
tyse tos policijos pajėgos buvo
reklamuojamos ir vaizduose
rodomos (televizijoje) — ko
kios jos galingos ir kaip gerai
pasiruošusios įstatymo neklau-
žadoms sutramdyti. Labai gud-
ri ir apgalvota taktika.

Šių mokslo metų pradžia buvo
ne rugsėjo mėn. 1 dieną, bet vie-
ną savaitę vėliau — rugsėjo mė-
nesio 8 dieną. Dėl kokios prie-
žasties teisėjas mokslo metų
pradžią užtęsė — tik jam vie-
nam nežinoma. Pagal to teise-
jo parėdymą integruojamų mo-
kinių skaičius iš praeitų metų
numatytas 21.000 "kvotos", pa-
didintas iki 26.000, įjungiant
naujas integruojamas sritis.

Ypatingai prieš tą prievartinį
"businimą" nusistatę Char-
lestawn, Bostono priemiesčiai. Iš-
leisdami tokius parėdymus,
teisėjas Garrity yra labai atsar-
us: jis leido viešumai, prieš
mokslo metų pradžią, apgar-

Vieniša Lietuvos laukų žagrė, be laisvo nepriklausomos
Lietuvos ūkininko...

sinti nuostatus, kokios baus-
mės gresia tiems, kurie paban-
dytų kokių nors būdu kėsintis
prieš teisęją arba jam kuo nors
grasinti.

Nors ir labai gudrios takti-
kos laikydamosis, tas teisėjas
šiandien susiduria su nenuma-
tytais kliuvimais: Bostono po-
licijos pareigūnai, matyt, ne-
norėdami besivelti į praeitų
mokslo metų eigoje patirtus ne-
malonumus iš vietinių gyven-
tojų pusės, išreikalavo teisę,
kad jie prievarta negali būti
įpareigojami dirbti viršvalan-
džius. Sekmadienį (7 rugsėjo)
to išikvojimo pasėkoje, prieš
8 d. rugsėjo mėn. prasidedan-
čius mokslo metus, 120 polici-
ninkų pranešė savo viršinink-
ams, kad jie serga ir rytoj
tarnyboje nepasirodys.

Policijos vadas į tuos ser-
gančiųjų pareiškimus paskel-
bė grąšininą: visi tikrai ar-
tariai sergantieji bus dakta-
ro patikrinti ir rasti sveikieji
bus atitinkamai nubausti. Kaip
tyčia tuo pat laiku pradėjo
streikuoti mokytojai, negalė-
dami susitarti su "Mokyklų Ko-
mitetu" dėl atlyginimo ir dar-
bo valandų mokyklose. Rašant
šiuos žodžius, dauguma mo-
kyklų uždaryta, nes nėra mo-
kytojų.

Dieną ir naktį virš mokyklų
birbė malūnsparniai nutilo. Ta-
čiau į integruojamas mokyk-
las vedančiose gatvėse (skers-
gatvėse ypatingai) ir aplink
tas mokyklas budi šalmuoti
policininkų būriai. Jie gink-
luoti kaubojaiskiais pistoletais ir
specialiai muštynėms paga-
mintomis lazdomis. Nejauku
praeiti pro tokias mokyklas pa-
vieniams, o grupėms (daugiau
3 asmenų) uždrausta prisiar-
tinti arčiau, kaip 100 jardų.
Teisėjas yra išleisdamas potvarkį
mokyklų prižiūrėtojams nelei-
sti bet kokių susirinkimų jose.
Jeigu tie susirinkimai šaukia-
mi "priešbusinimo" reikalu.
Ant artimų prie mokyklų na-
vų stogų prilydyta policijos
"sargų - angelų", kuriems įsa-
kyta sekti gatvėmis judėjan-
ti pranešėtinai nurodytiems
punktams apie kiekvieną įtar-
tinesnį susibūrimą.

Nežiūrint tokių apsaugos
priemonių ir masinio policijos
sutelkimo, nėra užtikrintas vi-
siškai saugus mokinių vežioji-
mas iš vienos mokyklos į kitą:
autobusai ir juos lydinantieji
motociklais policininkai apmė-
tomis akmenimis, plytgaliais ir
kitokiais daiktais.

"Tautinės Gvardijos" ir štei-
to "Taktinės kovos specialūs
policijos" daliniai, pasirodė So.
Bostone, buvo čia sutikti kaip
tikri okupantai ir naktimis pra-
dėta užpildinėti ne tik masi-
nais bepatriuliuojančiais, bet ir
piketojų jų stovyklavietes.
Tokie išsiskėliai gaudomi ir
areštuojami. Dieną ar naktį
mėm. Tokie areštuotieji daugie-
liu atveju yra mokyklinio am-
žiaus jaunimas.

Protesto demonstracijos
prieš prievartinį vaikų vežio-
jimą yra uždraustos. Tačiau
motinos, kurių vaikai paskir-
ti vežiojimui, pradėjo naudo-
ti savotišką demonstravimo bū-
dą: susirenka jų šimtai, da-
-

na stumianti vaikų vežimėlių,
kuriam tūno mažametis ber-
niukas ar mergaitė — broliu-
kas ar sesutė jų, kurie yra ve-
čiami važinėti į tolimas mo-
kyklas; tos motinos žygiuoja
gatvėmis. Jei policija pastoja
kelia tokiai demonstrantų mi-
nija, — ji suklaupia ir meldžia-
si. Jų vadovai reikalauja pra-
leisti, nesimoterys einančios į
bažnyčią. Nurodoma į kurią
bažnyčią. Policija nedrįsta mal-
dininkes sklaidyti, procesija
sueina į bažnyčios šventorių
ir prašo kunigą įleisti jas į
bažnyčią. Dauguma kunigų,
solidarizuodami prievarta vyk-
domai rasinei "lygybei", baž-
nyčios durų neatidaro. Moti-
nos pasimeldžia šventoriuje.
Tik vienas kitas kunigas šio-
dieną atidaro bažnyčią ir lei-
džia joje pasimelsti.

Tokio pobūdžio demonstra-
cijos buvo pradėtos Bostono
priemiestyje Charlestawn, čia
pakartotos, o tos vietovės pa-
vyzdį pasekė So. Bostono ir
THyde Park priemiestiai. Vė-
liau, galima galvoti, tokių
demonstracijų bus daugiau ir
kitose vietose.

(Bus daugiau)

ROCKFORD, ILL.
Užsibrėžta platus darbas

B. A. L. Fondo 85 skyrius me-
tiniam susirinkimui išrinko val-
dybą dėl kitų metų ir visa seno-
ji valdyba buvo vienbalsiai iš-
rinkta. Jie ne naujokai, bet
susipažinę su šalpos reikalais,
kas jau matyti iš praeitų metų
veiklos. Tai garbingai išėjė į
poilsį Dr. Valentinas Ploplys pir-
mininkas. Vice pirmininkas Pe-
tras Šernas, sekretorė P. Morienė.
Tai pajėgūs, darbų nebijo ir
lengvai suranda pagelbininkų,
kokių tik reikia.

Pirmas šių metų žingsnis, tai
aukų rinkimo vajus — pasiry-
žimas sukelti grynais doleriais,
eiti per stubas, su aukų lapais
prisiųstomis iš Centro rankose.
Kad aukotojai patys matytų kur
sunkiai uždėta savo dolerį duo-
da garbingam tikslui. Dabar lie-
ka iš anksto pranešti Naujienų,
Draugo ir kitos lietuviškos spau-
dos skaitytojams, kad ateis au-
kų rinkėjai, su dideliu reikalu.

Nuosirdūs mūsų tautiečiai
Balfui aukų nesigali, nes jų do-
lerių visada trūksta.

Augustinas Kapačinskas at-
vyko pas mane, pranešė apie
Balfio nutarimus. 85 skyriaus
narių tarpe yra sergančių pvz.
Petrutienė vėl serga. Balfio sky-
rius nutarė pasiųsti gėlių, o jis
kaip tik apsiėmė tą darbą atlikti.
Iš krautuvės gėles pirkti la-
bai brangios, žada važiuoti į
darželį, kur gėles augina. Kaip
ateis aukų rinkėjai, tai mano di-
delis prašymas — neatsisakyti.
Lietus ar sniegas, rinkėjai
ateis.

Susirinkimų
PRANEŠIMAI

— Zemačių Kultūros Klubo eili-
nis narių susirinkimas įvyks trečia-
dienį, spalio 15 d. 1 val. popiet. Gin-
taro saleje, 2548 W. 69 St. Nariai
kviečiami atsitankyti, nes yra daug
svarbių reikalų aptarti ir laikus pri-
siųsti prie rengiamo "bunco party".
Po susirinkimo bus vaisės.
Rozė Didžiulienė, rašt.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAŠKINIMAI

KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Pasirenk pasitikti savo Dievą". — Amos 4:12.

Tikrasis būdas pasirengti pasitikti Dievą ir klausyti jo nutarimo apie
amžinąjį žmogaus likimą nėra, kaip paprastai manoma, pradėjimas pasi-
rodyti gerai ir šventais tik tada, kai žmogus pasensta arba suserga ir
pamato besitartinčią mirtį arba kokią kitą nelaimę. Prisirengimas pa-
sitikti Dievą turi prasidėti nuo tos valandos, kai mes nusigręžėme nuo nuo-
dėmės ir pasidareme tikinčiais. Nes tuokart mes esame prašomi prista-
tyti savo kūnus Dievui kaip gyvas ir šventas ir jam patinkamas aukas.
Po to mes gauname jo dvasios ir pasidarome jo mokykliniais ir per visą li-
kusį gyvenimą esame prirengiami dalyvauti su savo Atpirkėju jo garbin-
goje karalystėje.

Visi žino, kad mirtis yra šauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusis? Į tą klausimą atsako knygotė "Viltis po mirties", kurią gausite
nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJONKAS VIETA
Kępūnė 7-5600 Kępūnė 7-5600

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET Kępūnė 7-1215
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

"BALTOSIOS" IR "JUODOSIOS" JĖGŲ "SUSITIKIMAS" MARQUETTE PARKE

Iš didelio debesio lietaus beveik nebūvo

CHICAGO. — Prasidėjo nuo 2 valandos popiet gražia saulėtą dieną, sekmadienį, kai kelių milijonų įvairiausių etninių mažumų, rasių ir spalvų gyventojai palikę savo gyvenvietes išėjo į gatves ir parkus švairiu, tą dieną be jokio "ozono" oru pakvėpuoti.

Marquette Parko apylinkėje jautėsi kažkaip "kitai". Saligatvose, ypač prie gatvių sankryžų, stovynėto ir kažko lyg laukė visokio amžiaus abiejų lyčių žmonės, o saligatvomis tai į vieną, tai į kitą pusę paspartintai vaikščiojo pastebėtinai didesni kiekiai išimtinai vyriškos lyties paauglių, juo arčiau prie 71 gatvės juo daugiau.

Prie Amerikos "nacių" vyr. būstinės, 2519 W. 71 st., iškelta gana didelė Jungtinių Valstijų vėliava ir nacių svastika ir ant to namo stogo stovėjo keliolika "rudmarškinų", matyti, "fiurerio" pastatyti dėl reklamos. Čia jau po kelis ir keliolika

mens ar bonkos. "Fronto linija" buvo du blokai į vakarus nuo 71 gatvės kertančių geležinkelio bėgių, kur svastikuotų nacių būrelis nekviestas pasišovė ginti baltųjų teritoriją nuo juodųjų "invazijos".

Policijai vadovauti superintendente padėjėjas Carles Pepp perspėjo "neo-nacius", kad pastebėjus bet kokį įstatymams ir tvarkai nusižengimą jų "maršas" bus baigtas, nes policija nenori laukti, kol riaušės prasidės.

Iš priešingos "fronto linijos" pusės prie 71 gatvės ir Damen ave. apie 150 "antinacių" juodųjų susirinkę dvejose gazoninė stotyse laukė baltuosius priartėjant pradėti "mūšį". Jų pozicija buvo pasirinkta skersai "baltosios jėgos" žygio keliu.

Apie tūkstančiai klausytojų vienas iš Evonstono atvykęs baltajis Richard Tedor, 26, pasakė "karštą" kalbą, pareikšdamas "Visi žmonės iki šios vietos spiriasi į juodąjį jėgą". Jūs dvieji ir pasiaukojimas gali išgelbėti šią apylinkę, šį kraštą ir mūsų baltąją rasę. Niekas nepajėgs sutrukditi šio maršo". Bet maršas ne tik neįvyko, bet negavo progos net prasidėti. Dar toli nuo "fronto linijos" 71 gatvės ties Rockwell ave. maršuotojai nebetilpdami saligatvose pasipylė į gatvę ir superintendentes Pepp "žygiu pirmyn" apsuks aplink įsakė grįžti atgal suėmė patį nacių "fiurerį" Frank Collin ir daugiau kaip 20 "nacių". Minia nebeturėdama kur žygiuoti, nesipriešindama grįžo ir pradėjo skirstytis, o rudmarškiniai nusavėdė į policiją savo "ginklus" — skardines, bonkas ir akmenis, sugrįžo į savo būveinę. Bet būreliai išsklaidyti jaunikių dar kurį laiką bėgiojo gatvėmis užgabinę policiją ir į ją svaidė "nebereikalingus" įrankius — bonkas, skardines.

Iš baltosios ir juodosios "jėgų" konfrontacijos minėti verti poras įvykių: būrys "baltosios jėgos" pradėjo vyti automobiliu pravažiuojantį negra, bet jis spėjo įsukti į skersgatį ir pabėgo. Prieš pora savaitių pirkęs namą 7141 So. Oakley ave. negras Frank Haley, 30, pamatęs kad prie jo namo susirinkęs apie 200 būrys "baltosios jėgos" jau nuolius šūkdamai pradėjo į jo namą svaidyti atsineštus įrankius, iššėję laukan revolveriu nešinas iššovė į orą ir antras negras išsinešė šautuvą, bet nebespėjo šauti kai policija jį ir Haley uždarė į "kvadrantą" ir nusiėmė į policijos nuovadą, kur juos apkaltino laikymu ginklo be leidimo.

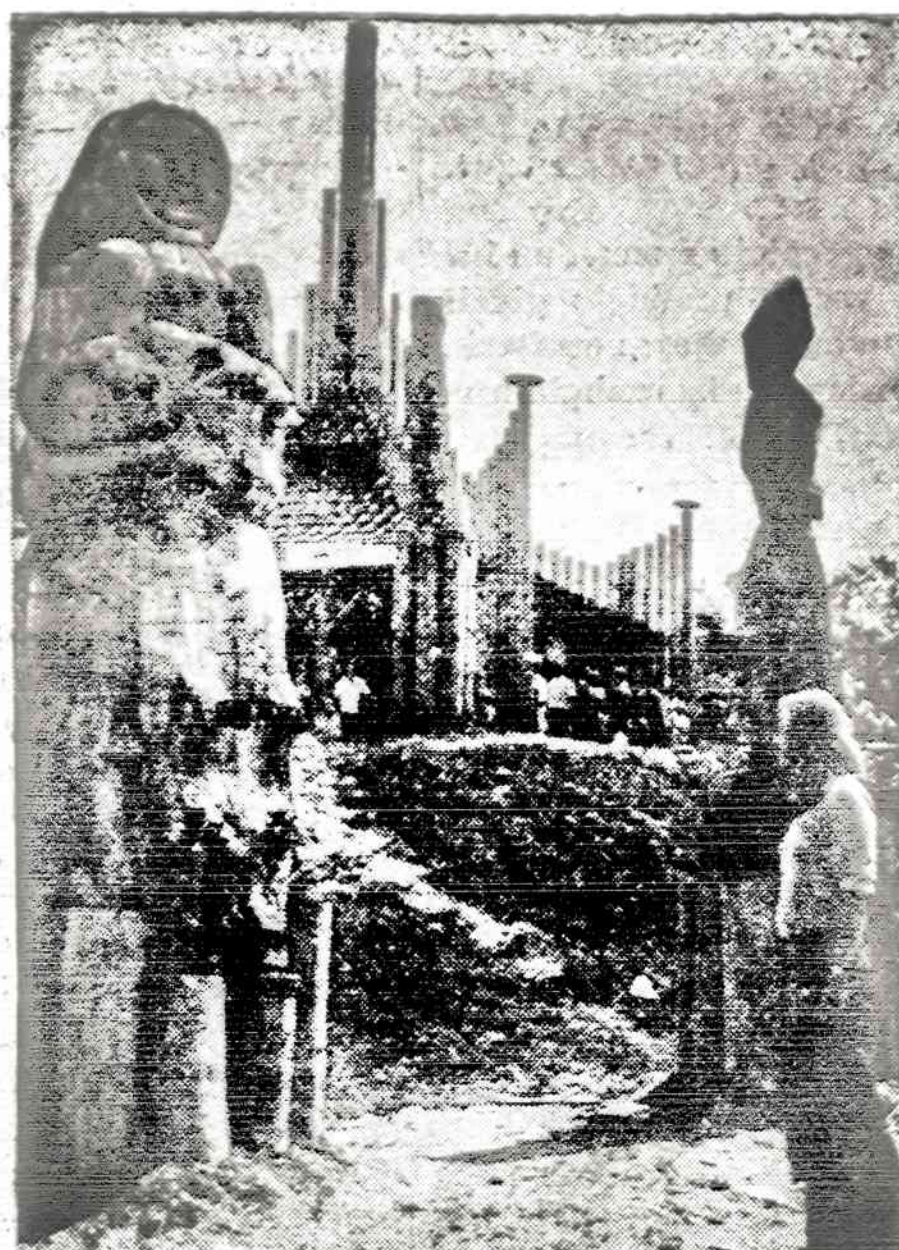
Mokymo plane numatomos taip pat įvairios ekskursijos, meno saviveiklos, sportininkų kolektyvų ir kitokio pobūdžio studentų išvykos respublikos viduje, už jos ir šalies ribų, turi didelę dalykinę, pažintinę ir auklėjamąją reikšmę, rengiant būsimojo mokytojus. Siekiama, kad studentai šiose išvykose, pedagoginės praktikos, darbo ir poilsio stovyklų, talyk žemdirbiams metu savo darbu ir elgesiu pateisintų tarybinio studento, būsimo pedagogo, komjaunolio, LSRS piliečio garbingą vardą.

Šioms išvykoms aukojamas nemažas akademiniamis užsiėmimams ir poilsui skirtas laikas, skiriamas didelės lėšos. Jų dėka, formuojant jaunąjį specialistą, priklauso nuo kolektyvų vadovų, katedrų dėstytojų tinkamo ir sąvalaikio pasirengimo išvykoms, ir, remiantis studentų aktyvu, reikiamos drausmės palaikymo pačių išvykų metu. Būtina išvykų rezultatus svarstyti katedrose, kolektyvuose, informuoti apie išvykas ir ekskursijas dekanus, o esant reikalui ir rektoriatą.

Pastaruoju laikotarpiu pažeidus elementariausius studentų išvykų organizavimo ir pravedimo reikalavimus, susidurta su reikšmingais, turinčiais neigiamą įtaką studentų ideologiniam auklėjimui, jų marksistinės pasaulėžiūros formavimui.

1975 birželio 29 — liepos 12 dienomis istorijos fakulteto 14 studentų grupė, vadovaujama dėstytojo, valandininko R. Šaligės, Joniško, Akmenės rajone, nusižemino bažnytininkams, įsipašė į Klykų medinę bažnyčią, kaip į architektūrinį paminklą, klausėsi vietos klebono antimokslinių komentary (Klykų parapijos klebonas yra Jonas Paliukas, baigęs Kauno kunigų seminariją 1909 metais. — red.), žiūrėjo jo gamybos filmus ir skaidres, be visa ko, ir religinę tematiką. Suprantama, kad visa tai praktikos planu nebuvo numatyta. R. Šaligės, kaip nepatenkinusio pasitikėjimo, paslaugų atsakymai. Jis institute nebedirba. Grupės seniūnas iš pareigų atleistas. Su studentais teko praversti atitinkamus pokalbius.

1974 spalio 27 to paties fakulteto II kurso studentų grupė, vadovaujama docentės A. Galgalaitės, surengė pažintinę viendieninę ekskursiją maršrutu Pilaite — Kernavė — Musninkai — Ciobiškis — Žasliai — Elektrėnai — Vievis — Lentvaris. Kernavėje, dėstytojų ne-

Matote: ne paprastą drožinėją, bet modernių čekoslovakijos me-nininkų didelę meno figurą, pastatytą Vychodna parodoje.

VARŽO EKSURSIJAS PO KRAŠTĄ

Tarybinėje Mokykloje — Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto rektorius įsakymas Nr. 20, Vilnius, 1975 m. vasario 14 d., Dėl dėstytojų atsakomybės organizuojant ir pravedant studentų išvykas.

Mokymo plane numatomos taip pat įvairios ekskursijos, meno saviveiklos, sportininkų kolektyvų ir kitokio pobūdžio studentų išvykos respublikos viduje, už jos ir šalies ribų, turi didelę dalykinę, pažintinę ir auklėjamąją reikšmę, rengiant būsimojo mokytojus. Siekiama, kad studentai šiose išvykose, pedagoginės praktikos, darbo ir poilsio stovyklų, talyk žemdirbiams metu savo darbu ir elgesiu pateisintų tarybinio studento, būsimo pedagogo, komjaunolio, LSRS piliečio garbingą vardą.

Šioms išvykoms aukojamas nemažas akademiniamis užsiėmimams ir poilsui skirtas laikas, skiriamas didelės lėšos. Jų dėka, formuojant jaunąjį specialistą, priklauso nuo kolektyvų vadovų, katedrų dėstytojų tinkamo ir sąvalaikio pasirengimo išvykoms, ir, remiantis studentų aktyvu, reikiamos drausmės palaikymo pačių išvykų metu. Būtina išvykų rezultatus svarstyti katedrose, kolektyvuose, informuoti apie išvykas ir ekskursijas dekanus, o esant reikalui ir rektoriatą.

Pastaruoju laikotarpiu pažeidus elementariausius studentų išvykų organizavimo ir pravedimo reikalavimus, susidurta su reikšmingais, turinčiais neigiamą įtaką studentų ideologiniam auklėjimui, jų marksistinės pasaulėžiūros formavimui.

1975 birželio 29 — liepos 12 dienomis istorijos fakulteto 14 studentų grupė, vadovaujama dėstytojo, valandininko R. Šaligės, Joniško, Akmenės rajone, nusižemino bažnytininkams, įsipašė į Klykų medinę bažnyčią, kaip į architektūrinį paminklą, klausėsi vietos klebono antimokslinių komentary (Klykų parapijos klebonas yra Jonas Paliukas, baigęs Kauno kunigų seminariją 1909 metais. — red.), žiūrėjo jo gamybos filmus ir skaidres, be visa ko, ir religinę tematiką. Suprantama, kad visa tai praktikos planu nebuvo numatyta. R. Šaligės, kaip nepatenkinusio pasitikėjimo, paslaugų atsakymai. Jis institute nebedirba. Grupės seniūnas iš pareigų atleistas. Su studentais teko praversti atitinkamus pokalbius.

1974 spalio 27 to paties fakulteto II kurso studentų grupė, vadovaujama docentės A. Galgalaitės, surengė pažintinę viendieninę ekskursiją maršrutu Pilaite — Kernavė — Musninkai — Ciobiškis — Žasliai — Elektrėnai — Vievis — Lentvaris. Kernavėje, dėstytojų ne-

pastebint, studentai savavališkai nuėjo apžiūrėti bažnyčios, kurioje, pasirodo, yra įrengtas nemokslinis, autistorinis muziejus. Dėstytoja, tai sužinojusi, tuojau pat studentus išsivedė ir pravedė aiškinamąjį pokalbį. Tačiau sugrįžusi apie šį įvykį fakulteto dekanas nepapildavo.

1974 rugsėjo 4 — spalio 3 dienomis gamtos — geografijos fakulteto studentų grupė, vadovaujama e. doc. p. J. Tomkaus, taktininkavimo Šalčininkų rajono "Lenino priesakų" kolūkyje. Nežiūrint griežto nurodymo taktininkų vadovams, dėstytoji J. Tomkui nuolaidžiaujant, buvo surengtos pabaigtųjų vaikų su svaiginančiais gėrimais. Tokio pobūdžio pabaigtųjų ir kai kurių studentų elgesys jų metu pažemino taktininkų ir jų vadovo orumą.

Anksčiau, liepos 16—21 dienomis, atliekant praktiką prie Druškių ežero, e. doc. p. J. Tomkaus, studentų akivaizdoje prie laužavietės, be jokio rimto pagrindo, susikivirčio su atvykusiais iš toliau turistais. Šis netaktiškas iš dėstytojo pusės konfliktas, norint nenorint, įgijo nacionalistinių pobūdį.

I tokius ir panašius neigiamus reiškinius reikia griežtai ir principingai reaguoti ir kiekvienai katedrai ir dėstytoji iš jų daryti reikiamas išvadas.

Ryšium su tuo įsakau:

- 1) Geografijos katedros e. doc. p. Juozui Tomkui už grubų drausmės pažeidimą studentų tautos žemdirb... netaktišką elgesį su pašaliečiais studentų praktikos metu pareikšti papeikimą.

- 2) TSRS istorijos katedros docentė Aldonai Gaigalaitei už neinformavimą apie kai kurių studentų netinkamą elgesį išvykoje pareikšti įspėjimą.
- 3) Katedrų vedėjams per 10 dienų su šiuo įsakymu supažindinti katedros narius ir su pasiūlymais dėl šio įsakymo pradžintį kanceliariją.

VVPI Rektorius doc. V. Uogintas (E).

— Kotryna Liutauskaitė — Zavis, 78 metų amžiaus, iš Chicago, 20 metų išgyvenusi Miami Beach, mirė spalio mėn. 5 d. vakare. Ji buvo Naujienų skaitytoja. Paliko vėlonės sūnus Jonas Zavis ir dukros — Mildred ir Ona Zavytės. J. Zavis yra Floridoje Real estate biznyje.

— Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų Draugijos narių susirinkimas įvyks spalio mėn. 12 d. 3 val. popiet Petro-nėlės svetainėje, 4500 So. Talman Ave. Draugijos metinis banketas bus spalio 25 d. 7 val. vak. Vyčių salėje, 2451 W. 47 Street. (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS —
NOTARIATAS — VERTIMAS

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA, 50 pėdų sklypas, Brighton Parke, Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5. MŪRINIS — MEDINIS. \$1.100 mėn. Prašo \$50,000, Marquette Parke.

10 BUTŲ MŪRINIS. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

NEAR 71st & CALIFORNIA

— 2 FLAT BRICK
2—5½ rooms. Gas heat. Garage.
Evenings and weekends call
925-9028 or 422-5545.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

WOOD WORKERS

Experienced machine hands and cabinet makers.
Full time steady job. No layoffs.
Overtime.
Furniture and Wood Workers Union.
666-4673

— Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantų ir pakilti įvairių tipų bendradarbiavimą visiškoje laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais padvigubinti skaitytojus.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicago

NORMANA
BURŠTEINA

(Jatigos) ir
Tel. 263-5826
677-8489
(buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SKAITYK IR KITĄ PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

SAVI NAMAI — TVIRTOVĖ

LIUKSUS 17 M. MŪRAS. 2 auto mūro garažas. Seimai gyventi arti California ir parko. \$21,500.

MODERNUS 4 BUTŲ mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri šildymai. Cent. air cond. Arti Maria High. — \$45,500.

1½ AUKŠTO NAMAS ir 2 auto garažas. Arti bažnyčios ir parko. — \$18,000.

1½ AUKŠTO 2 BUTŲ 19 m. mūras ir 2 auto garažas. Kambarys sausam beismonte su patogumais. Pušų medžio porčius. \$32,000.

7 KAMB. MŪRO REZIDENCIJA. 2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. \$28,000.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karmetai. Įrengtas beismantas. Per mėnesį gausite butą. Arti parko. \$35,700.

8 BUTŲ MŪRAS. naujas garų šildymas. nauja elektra. alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūro. \$71,700.

6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas. Marquette Parke. \$23,900.

6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKŠTO MŪRAS, puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismonte, naujas garų šildymas. Geras garažas. Arti mūro. \$26,500.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

RUTŲ NUOMAVIMAS. ĮVAIRŲS DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

M. A. SIMKUS
Real Estate. Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių išskaitimai, pilnoms piliečiams prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau menius visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu raišius (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOMÉ INSURANCE

Call Frank Zapolski
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

D E M E S I O
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$60 pusemetui automobilio Liability apdraudimas.
Kreipkitės:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: REPUBLIC 7-1941

JEI "NAUJIENAS" TU
SKAITYSI, TAI IR KITAM
PASAKYSI, KAD JOS RASO
TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA
SVIESĄ.

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" SU DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštais viršeliais tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpildžiai. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsilius čekį arba money order.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ZUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, dolieriniai sertifikatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmųjų spaudos pirmųjų vyriausiųjų užsireprezentuojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimsienėse darbas ne tik laukia, bet ir visos išeivijos taip pat paverstos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vėjaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vėjaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNESDAY, OCTOBER 15, 1978

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
LIEVUO
DRAUGAS IR BICULIS